

Hogy mondjam, hogy megérted végre?!

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

10. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Pollághné Rózsa Ildikó

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	15-16 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Néhány fontos kommunikációs szabály megismerése, a legfontosabb kommunikációs csapdák felismertetése, az egymásra figyelés és a sikeres kommunikációs technikák gyakorlása.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás – önismeret, közösség, barátság; kapcsolatok – segítségnyújtás, kommunikáció, nonverbális kommunikáció; konfliktus Tartalom: A szavak és a mondatok jelentéstartományának szélessége. A szavak nélküli kommunikáció jelrendszere. A befogadói közeg és a kommunikációs üzenetek értelmezése. Az értő figyelem. A kommunikáció zavarai.
Megelőző tapasztalat	Verbális, nem verbális és metakommunikációs gyakorlatok
Ajánlott továbbhaladási irány	A kommunikáció változásai a történelem során, a jelenkori átalakulás jellemzői
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: érzelmek tudatossága, hitelesség Önszabályozás: érzelmek kezelése, tekintet másokra, nyitottság A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: szabálykövetés, rugalmasság Társas kompetenciák: empátia, kommunikációs készségek
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: osztályfőnöki óra; társadalomismeret; magyar nyelv és irodalom Modulokhoz: Összefont karral (szka207_34); A lélek láthatatlan kék foltjai (szka208_50); Mennyibe kerül a becsület? (szka210_38); Elfogadásunk határai (szka210_44)
Támogató rendszer	Eric Berne: <i>Emberi játzmák</i> . Gondolat. Budapest, 1984 Thomas Gordon: <i>T.E.T.</i> Gondolat. Budapest, 1989 Forgács József (Joseph P. Forgacs): <i>A társas érintkezés pszichológiája</i> . Kairosz Kiadó. Budapest, 1999 Szekszárdi Júlia: <i>A konfliktusok pedagógiája</i> . Veszprémi Egyetem. Veszprém, 2002

Módszertani ajánlás

A téma feldolgozása során számos drámapedagógiai elemet használunk. Mivel két változatot ajánlunk a modul feldolgozásához, lehetőség van arra, hogy minden pedagógus azt a módszert használja, amelyikben kellő képzettsége, gyakorlata van, és amelyben hiteles tud maradni. A lényeg nem a gyakorlatok szószerinti végrehajtása, hanem a pedagógiai cél megvalósítása.

Hagyományos értékelésre ez esetben nincs szükség, hiszen a képességfejlesztés áll a figyelem fókuszában. Kevés a közvetítendő és számon kérhető ismeretanyag. Rendkívül lényeges azonban az oldott, bizalomteli légkör, amely feltételezi az értékelésmentességet. Arra kell törekedni, hogy valamennyi diák megnyilvánulhasson, megélhesse a társas együttlét örömét és az eredményes kommunikáció pozitív hatását.

Az összegzés során az egyes diákoknak módjuk van átgondolni saját kommunikációs stílusukat, szembesülni esetleges hibáikkal, és a későbbiekben tudatosan törekedni ezek leküzdésére. A kérdőíveket semmiképpen se szedjük össze, azok tartalma csak az érintettek tartozik.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

- P1 – Útmutató „A szavak nélkül” című gyakorlat B változatának irányításához
- P2 – Kivetíthető képek a gesztusaikkal valamilyen érzelmeket kifejező emberekről
- P3 – Útmutató a kivetíthető képekhez kapcsolódó gyakorlat tapasztalatainak értékeléséhez
- P4 – Útmutató a karikatúrákkal (D3) végzett gyakorlat tapasztalatainak értékeléséhez
- P5 – Útmutató a kommunikációs üzenetek helyzettől függő értelmezését bemutató, feladatkártyákkal (D4) végzett gyakorlathoz
- P6 – Útmutató a párbeszéd feladatlapokkal (D5) végzett munka tanulságainak értelmezéséhez
- P7 – Útmutató a „Figyeljünk egymásra!” című gyakorlat irányításához, és a tapasztalatok értékeléséhez
- P8 – Útmutató az odafigyelésről szóló vers (D6) feldolgozásához

Tanulói segédletek

D1 – Szavak nélkül (megfigyelői feladatlap)

A B variáció esetén a lapból nyolc példányra van szükség.

D2 – Vajon mit éreznek? (egyéni és csoportos feladatlap)

Ha a tevékenység A változatát választjuk, az első lapot annyi példányban kell elkészíteni, ahány tanuló van az osztályban, a másodikkal pedig a csoportok számának megfelelő mennyiségre van szükség.

D3 – Karikatúrák (Szűcs Édua rajzai)

Ha a tevékenység B változatát választjuk, a három rajzot tartalmazó lapot három példányban kell lemásolni, és szét kell vágni úgy, hogy összesen 9 kis képet kapjunk.

D4 – Azonos mondatok – különböző értelmezések (feladatkártyák)

Ha a tevékenység A változatát választjuk, a négyfajta feladatkártyából – egyenletes eloszlásban – összesen annyi darabra van szükség, ahány tanuló van az osztályban.

D5 – Feszült párbeszéd (ötféle csoportos feladatlap)

Mindegyikéből egy példányra van szükség.

D6 – Meghalljuk-e, amit mások mondanak? (verskártyák: egy ismeretlen költő verse öt kártyára osztva)

A lapból annyi példányt kell sokszorosítani, ahány tagúak a csoportok.

D7 – A kommunikáció zavarai (egyéni feladatlap)

A lapból minden tanulónak kell kapnia egyet.